

РЕШЕНИЕ

№ 178

****, 22.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ ТО, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Светлана Тодорова

Членове: Диана К. Стоянова
Цветелина Г. Хекимова

при участието на секретаря Дарина Б. Баева
като разгледа докладваното от Цветелина Г. Хекимова Въззивно гражданско дело № 20233100502521 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Подадена е въззивна жалба вх.№87429/21.11.2023г. от Г. С. А., ЕГН *****, с адрес: ****, срещу решение №3395/23.10.2023г. по гр.д.№20223110107303 по описа на ВРС, В ЧАСТТА, с която е отхвърлен предявения от жалбоподателя иск срещу ЗАД „Армеец”, ЕИК 121076907, със седалище гр. София, за разликата над сумата от 103,34 лв. до пълния претендиран размер от 150,00 лв., представляващ частична претенция от общо дължимо застрахователно обезщетение в размер на 380,60 лв. за настъпило на 28.10.2020г. застрахователно събитие - щета по заден ляв панел, по застрахователна полица № **** г. по имуществена застраховка „Каско”, за лек автомобил ***** с ДК № ***, ведно със законната лихва върху главницата, от датата на подаване на исковата молба - 07.06.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, на основание чл. 405, ал. 1 от КЗ.

В жалбата се твърди, че решението е неправилно поради необоснованост и противоречие с материалния закон. Твърди се, че съдът неправилно е приел, че обезщетението следва да се намали съобразно клаузата на т.22.2 от ОУ, както и че неправилно е определил крайната сума за възстановяване на щетите. В жалбата не са направени доказателствени искания.

Отправената към съда молба е за отмяна на решението в обжалваната част и за уважаване на предявения иск изцяло или в евентуалност до размера от 134,90 лв., като се присъдят и направените разноски.

В срока по чл. 263 ГПК, е депозиран писмен отговор от въззиваемата страна ЗАД „Армеец”, ЕИК 121076907, чрез юрк. М. - Л., с който жалбата се оспорва като неоснователна, като се изразява становище за правилност и законосъобразност на решението. Доказателствени искания не са направени.

За да се произнесе по спора, Варненски Окръжен съд съобрази следното:

Предявен е пред първоинстанционния съд иск с правно основание чл. 405, ал.1 от КЗ от Г. С. А., ЕГН *****, с адрес: ****, **** срещу ЗАД „Армеец”, ЕИК 121076907 със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Стефан Караджа“ № 2 3 за заплащане на сумата от 150,00 лв. (след допуснатото изменение в цената на иска по реда на чл. 214 от ГПК), представляваща частична претенция от общо дължимо застрахователно обезщетение в размер на 380,60 лв. за настъпило на 28.10.2020 г. застрахователно събитие - щета по заден ляв панел на лек автомобил ***** с ДК № ***, ведно със законната лихва върху главницата, от датата на подаване на исковата молба - 07.06.2022г. до окончателното изплащане на задължението. Ищецът твърди чрез адв. Й. А., че ответникът ЗАД „Армеец” е обезпечавал застрахователно покритие за собствения му лек автомобил „Ауди А3 “ с ДК № *** по застрахователна полица № ****г. за застраховка „Каско” с клауза „Пълно каско” и срок на действие от 01.11.2019 г. до 31.10.2020 г. Сочи се, че автомобилът бил паркиран в ****, кв. Младост на паркинга пред бл. 142, когато на 28.10.2020г., около 09:10 ч . ищцата установила увреждане по заден ляв панел - наранено лаково покритие. На 29.10.2020г. застрахователят бил уведомен и след оглед изготвил снимков материал и опис - заключение по щета № *****, в който като увреден бил посочен заден ляв панел, като вредите се изразяват в наранено лаково покритие, за възстановяването на които е нужно боядисване. Поддържа, че и понастоящем ответникът не е заплатил застрахователно обезщетение, което се сочи да възлиза на 380,60 лв. По изложените съображения моли за уважаване на иска. Претендира присъждането на разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника, с който не се оспорва наличието на сключено валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Каско на МПС“ за процесния автомобил. Излага се, че страните изрично са договорили начина на обезщетяване а именно: по експертна оценка, в доверен сервиз, както и че застрахованият автомобил към датата на застрахователното събитие е бил на повече от 12 г., поради което съгласно ОУ не подлежи на ремонт в официален сервиз на марката. Твърди, че в подаденото на 28.10.2020г. заявление за изплащане на обезщетение ищецът е избрал начин на обезщетяване на вредите по експертна оценка на застрахователя, в съответствие с т. 73 от Общите условия за процесния автомобил, съгласно която застрахователното обезщетение се определя по експертна оценка на оторизирано от застрахователя вещо лице, а съгласно т. 74 от Общите условия, експертната оценка на щетите се извършва по цени за части, материали, труд и начисления за отстраняване на щетите, съгласно Методика на застрахователя, при което ответното дружество не е обвързано със средни пазарни цени. Твърди се, че в случая е налице подзастраховане, тъй като в срока на действие на договора застрахователят е изплатил застрахователно

обезщетение, след което автомобилът не е дозастрахован, поради което дължимото застрахователно обезщетение се намалява в пропорция, равна на съотношението между договорената застрахователна сума и сбора на изплатените обезщетения съгласно т. 22 от ОУ. Излага се, че в срока на действие на застрахователната полица ищецът е заявил още 9 щети, настъпили в един и същи ден - 28.10.2022 г., по които е изплатено застрахователно обезщетение в общ размер на 712,22 лв., както следва: по щета №**** - 108,27 лв., по щета №**** - 117,16 лв., по щета №**** - 205,50 лв.; по щета №**** - 94,00 лв.; по щета №**** - 61,02 лв.; по щета №**** - 21,30 лв.; по щета №**** - 42,63 лв.; по щета №**** - 62,34 лв. Въз основа на изчисления процент на подзастраховане било определено обезщетение по процесната щета в размер на 166,20 лв. Поддържа се, че тази сума е определена, като са изключени операциите, които следва да бъдат извършени общо за всичките 6 щети, подлежащи на едновременно отстраняване, съответно посочените операции следва да се начислят еднократно, в една от претенциите или да се разпределят пропорционално във всяка претенция. Сочи се, че с платежно нареждане № П22211797/24.11.2020 г. е преведено застрахователно обезщетение от общо 447,49 лв., както следва: 94,00 лв. по щета №****, 61,02 лв. по щета №****; 21,30 лв. по щета №****; 42,63 лв. по щета №****; 166,20 лв. по процесната щета №****; 62,34 лв. по щета №****. Твърди се, че не подлежат на обезщетяване уврежданията по автомобила, които са били налични към момента на сключване на застрахователния договор, а именно: облицовка предна броня, предна лява врата, задна лява врата, преден капак, преден десен калник, предна дясна врата, задна дясна врата и лайсна задна дясна врата, тъй като не било представено доказателство за отстраняване на вредите. Излага твърдения, че за останалите увреждания е изплатено застрахователно обезщетение на ищеца, определено по експертна оценка на застрахователя. В условие на евентуалност твърди, че исковата претенция е в завишен размер и не съответства на действителните стойности на авточастите в страната и цената на труда по средни пазарни цени.

В о.с.з. ищецът чрез проц.представител твърди, че не са му връчени общите условия към полицата, поради което не е могъл да се запознае с тях и своевременно да възрази по отделните клаузи или да не сключи застраховката; поддържа, че клаузата „Пълно Каско“ е без самоучастие при възникване на щети и при възникване на подзастраховане, поради което уговорките в т. 73, т. 84 и т. 22, 2 от ОУ са нищожни като противоречащи на КЗ и ЗЗП; сочи, че не е налице хипотезата на подзастраховането по чл. 389 от КЗ, а и по смисъла на т. 21 от ОУ, защото застрахователната сума при сключване на полицата не е по-ниска от действителната стойност на МПС-во, а разпоредбата на кодекса визира съотношението на застрахователната сума спрямо действителната стойност на МПС към момента на възникване на застрахователното правоотношение; поддържа, че имуществото остава застраховано за остатъчната разлика между първоначалния уговореното и вече изплатеното застрахователно обезщетение, като няма изплатено обезщетение преди процесната щета.

В о.с.з. ответникът не се представлява, с писмени молби докладвани от съда

поддържа изразеното становище по спора.

Съдът, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства и като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбата и отговора, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 2 от ГПК, от надлежно легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Основателността на предявения иск с правно основание **чл.405, ал.1 КЗ** се предпоставя от доказване наличието на застрахователно правоотношение между ищцовото дружество и ответника, настъпване на застрахователно събитие, за което се претендира обезщетение, вида и характера на вредите и размера на дължимото обезщетение.

По делото на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и 4 от ГПК е прието за безспорно и ненуждаещо се от доказване, а и от представените писмени доказателства се установява, че между страните съществува валидно облигационно правоотношение по сключен договор за застраховка „Каско на МПС“, за лек автомобил ***** с ДК № ***, по застрахователна полица № ****г., валидна към датата на настъпване на процесното застрахователно събитие - 28.10.2020г., както и че по образуваната щета ответникът е заплатил обезщетение от 166,20 лв.

Не е спорно също и настъпването на застрахователно събитие на 28.10.2020г., което се установява от протокола за извършен оглед на МПС и опис – заключение по щета, в които са отразени уврежданията по посочения в исквата молба детайл – заден ляв панел, както и от действията на застрахователя, който е определил и изплатил обезщетение от общо 166,20 лв. по щетата, като по този начин е признал настъпването на застрахователно събитие съставляващо покрит риск по обезпечаваната от него имуществена застраховка.

Спорно е определянето на размера на дължимото застрахователно обезщетение, а именно дали следва да се приложи Методиката за определяне размера на застрахователното обезщетение по застраховка „Каско на МПС“ или средни пазарни цени, както и приложимостта на клаузата по чл.22.2 от ОУ, предвиждаща при настъпване на следващо застрахователно събитие обезщетението да се определя по реда на чл.21 от ОУ по правилата на подзастраховането.

Пред първоинстанционния съд е прието заключение по съдебна автотехническа експертиза, по което вещото лице е определило общата стойност на щетите по автомобила в размер на 342,84 лв. по средни пазарни цени към датата на събитието. Съгласно правилата на Методиката за ликвидация на частични щети по чл.74 от ОУ вещото лице е определило

общата стойност на боядисване на заден ляв панел, съобразена със средни пазарни цени на части, труд, боя и материали и нормовремена на производителя, в размер на 181,20 лв.

Като съобрази трайната практика на ВКС в решение № 52/08.07.2010г. по т.д.№ 652/2009г. на ВКС, 1-во т.о.; решение № 109/14.11.2011г. по т.д.№ 870/2010 г. на ВКС, т.о.; решение № 79/2009 г. по т.д.№ 156/2009г. на ВКС, т.о. и решение № 165/24.09.2013г. по т.д. № 469/2012г. на ВКС, т.о., настоящият състав счита, че при съдебно предявена претенция за заплащане на застрахователно обезщетение съдът следва да определи застрахователното обезщетение по действителната или възстановителната стойност на вредата към момента на настъпване на застрахователното събитие съгласно чл. 386, ал.2 от КЗ, като ползва заключение на вещо лице, без да е обвързан при кредитирането му да проверява дали не се надвишават минималните размери по Методиката към Наредба № 24/08.03.2006 г. на КНФ.

Размерът на реалната стойност на вредата следва да се определи по пазарни цени, тъй като обезщетението се дължи по действителна стойност на увреденото имущество. За такава се смята стойността, срещу която вместо него може да се купи друго със същото качество, т.е. по пазарната му стойност. Обезщетението не може да надвишава действителната /при пълна увреда/ или възстановителна /при частична увреда/ стойност на застрахованото имущество, т. е. стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество - чл. 400, ал.1 от КЗ, съответно стойността, необходима за възстановяване на имуществото в същия вид, в това число всички присъщи разходи за доставка, строителство, монтаж и други, без прилагане на обезценка - чл. 400, ал.2 от КЗ.

В случай, че бъдат представени доказателства за извършен в специализиран сервиз ремонт за поправяне на увреденото имущество, се дължи обезщетение в размер на направените за ремонта средства при условие, че същите не надхвърлят уговорената застрахователна сума и съответстват на реалната възстановителна стойност по смисъла на чл. 400 от КЗ. В настоящия случай такива доказателства не са представени, поради което възстановителната стойност се установява от заключение на вещо лице. Съдът кредитира заключението на вещото лице, приета в хода на първоинстанционното производство, което е изчерпателно и обосновано, посочени са източниците, които са използвани. Видно от заключението е изчислена стойността на ремонта в общ размер 342,84 лв., включващ нови алтернативни части и труд, към датата на настъпилото застрахователно събитие, при използване на средна пазарна цена на труда в сервизи, притежаващи сертификат за качество и такива без сертификат.

На следващо място, релевирано е възражение за приложение на клаузата по т.22.2 от ОУ, предвиждаща в случай, че автомобилът не е дозастрахован след изплащане на застрахователно обезщетение, дължимото застрахователно обезщетение при следващо застрахователно събитие се намалява в пропорция, равна на съотношението между договорената застрахователна сума и сбора на изплатените обезщетения. Видно от приложените общи условия, т.22.2 от ОУ предвижда, че ако след изплащане на застрахователно обезщетение МПС не е дозастраховано по реда на т.22.1, при настъпване на

следващо застрахователно събитие обезщетението се определя по реда на т.21, в съответствие с правилата на подзастраховане. Кумулативно са предвидени две предпоставки: да е изплатено застрахователно обезщетение по предходна щета и автомобилът да не е дозастрахован.

Настоящият състав намира за допустимо уговарянето на ограничения в отговорността на застрахователя по доброволната имуществена застраховка, стига същите да не противоречат на императивни правни норми. Действителността на цитираните клаузи е установена със сила на присъдено нещо по предходно водено производство по гр.дело №12037/2021г. на ВРС, решението по което е влязло в сила между същите страни въз основа на същия договор относно една от другите заведени едновременно щети за същия автомобил.

В допълнение следва да се отбележи, че цитираната клауза от ОУ е ясна и точна, въз основа на нея може да се извлече директно икономическия смисъл, поради което отговаря на изискванията в чл.345, ал.5 КЗ, съгласно който застрахователният договор трябва да определя ясно, недвусмислено и изчерпателно покритите рискове и изключенията от покритие, условията за плащане на премиите и последиците от неточното изпълнение на това задължение, начина на определяне размера на обезщетенията, задълженията при настъпване на застрахователно събитие и неговото доказване и др., посочени в разпоредбата. Също така във връзка с възражението за нищожност съдът намира, че процесната клауза не противоречи на повелителни правни норми, не се явява и неравнопоставена по смисъла на чл.143 и чл.146 ЗЗП, а именно уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. В КЗ липсва норма, която отнема правото на застрахователя да определи с договора обхвата на покритите рискове /арг. чл.343 КЗ/. Застрахованият е приел по своя преценка да сключи договора, при ясни клаузи и при информираност относно приложимите ОУ, поради което не се установява наличието на предпоставките по чл.143 от ЗЗП.

В случая не е налице подзастраховане, доколкото не е уговорена застрахователна сума, по-ниска от действителната стойност на застрахованото МПС. Клаузата на т.22.2 ОУ, на която се основава възражението, не предвижда хипотеза на подзастраховане, а препраща към правилата за подзастраховането само за целите на изчисляване на конкретно дължимото обезщетение в случаите, в които са вече обезщетени частични щети на МПС в срока на застрахователния договор и последното не е дозастраховано, какъвто е процесният случай. Налице са предпоставките за приложение в случая на клаузата на т.22 ОУ, доколкото е налице предходно частично обезщетяване за вреди върху МПС и липсва заплащане на допълнителна премия за дозастраховане до първоначално определената сума. Видно от договорния текст, предпоставка за приложение на клаузата е изплащането на обезщетение за предходни щети, което в случая е осъществено, а не възстановяването на автомобила, както се твърди във въззивната жалба. При това положение, съобразно чл.22.2 ОУ, при настъпване на следващо застрахователно събитие, обезщетението се определя по реда на чл. 21, в

съответствие с правилата на подзастраховане.

При гореизложения механизъм на изчисления в ОУ, от застрахователната сума 12 499 лв. следва да бъде извадена заплатената сума по предходни щети, установена от заключението по СЧЕ в размер на 447,49 лв. По този начин се определя за каква сума се счита застраховано МПС по смисъла на чл.22.1 ОУ, в случая сумата от 12051,51 лв. За да се определи пропорцията, с то следва да се намали обезщетението, следва да се раздели сумата от 12051,51 лв. на застрахователната стойност, която в случая е идентична на действителната – 12499 лв. При това изчисление се получава, че дължимото обезщетение е 96% от възстановителната стойност в размер на 342.84 лв., установена от вещото лице по автотехническата експертиза, което съдът кредитира като обективно и компетентно дадено. От възстановителната стойност следва да се приспадне стойността на общите операции по тониране и сушене в размер на 75 лв., доколкото включването на тази сума във възстановителната стойност на всички едновременно заведени щети би довело до неоснователно обогатяване. Липсва вероятност от оцеляване на застрахования, както се твърди във въззивната жалба, тъй като при предходно водено производство по гр.дело №12037/2021г. на ВРС, решението по което е влязло в сила между същите страни относно една от другите заведени едновременно щети, тази сума не е приспадната от възстановителната стойност. След приспадането възстановителната стойност възлиза на 267,84 лв /342.84 лв. – 75 лв./ При изчисление на 96% от 267,84 лв. дължимото обезщетение възлиза на сумата от 257,12 лв. След приспадане на безспорно заплатената от застрахователя сума от 166,20 лв. по процесната щета, дължима остава сумата от 90,92 лв.

Дължимата като обезщетение сума се установява в по-нисък размер от изчислената в първоинстанционното решение, като с оглед липсата на въззивна жалба от насрещната страна решението следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода от спора разноски се дължат в полза на въззиваемата страна за юрисконсултско възнаграждение, определено от съда в размер на 150 лева съгласно чл.25, ал.1 от Наредба за правната помощ.

Мотивиран от гореизложеното и на осн.чл.272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №3395/23.10.2023г., постановено по гр.д. №20223110107303 по описа на ВРС, 20 състав.

ОСЪЖДА Г. С. А., ЕГН *****, с адрес ****, **** ДА ЗАПЛАТИ на „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД, ЕИК 121076907, със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н „Средец“, ул. „Стефан Караджа“ № 2 сумата от 150 лв. /сто и петдесет лева/, представляваща юрисконсултско възнаграждение, на осн. чл.78, ал.8 ГПК.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване, на основание чл.280, ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____